EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.5.23.
COM(2022) 624 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Románia 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Románia 2022. évi konvergenciaprogramját

{SWD(2022) 624 final} - {SWD(2022) 640 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Románia 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Románia 2022. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzust biztosít. Hozzájárul a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, egyúttal fokozza a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Támogatja továbbá a fenntartható államháztartás megerősítését, valamint közép- és hosszú távon ösztönzi a növekedést és a munkahelyteremtést. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott, tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június [XX-án/-én] aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

---

1 HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

2 HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

3 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

(2) A Bizottság 2021. november 24-én elfogadta az éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2022. évi európai szemeszterét. A jelentés kellően figyelembe vette a szociális jogok európai pillérének további végrehajtására vonatkozó közös kötelezettségvállalást, amelyet az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság 2017. november 17-én hirdetett ki, majd a 2021. májusi portói szociális csúcstalálkozón újólag megerősített. Az Európai Tanács 2022. március 25-én jóváhagyta a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság 2021. november 24-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Romániát azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra[4] van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2022. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amelyet a Tanács 2022. március 14-én elfogadott.

(3) A világjárványból való kilábalás időszakában Ukrajna ellen indított orosz invázió jelentősen megváltoztatta a geopolitikai és gazdasági környezetet. Az inváziónak a tagállamok gazdaságára gyakorolt hatása például az energia- és élelmiszerárak emelkedésében, valamint a növekedési kilátások romlásában tükröződik. A magasabb energiaárak különösen az energiaszegénységben élő vagy az energiaszegénység kockázatának kitett legkiszolgáltatottabb háztartásokat sújtják. Az Unió emellett az Ukrajnából menekülő emberek példátlan mértékű beáramlásával is szembesül. Erre való tekintettel 2022. március 4-én első ízben aktiválták[5] az átmeneti védelemről szóló irányelvet, amely biztosítja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek számára az EU-ban való jogszerű tartózkodás jogát, valamint az oktatáshoz és képzéshez, a munkaerőpiachoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz és a szociális ellátásokhoz való hozzáférést. Az Ukrajnából menekülők fogadásával és integrációjával összefüggő szükségletek sürgős kezelése érdekében rendkívüli támogatás áll Románia rendelkezésre az Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépés (CARE) kezdeményezés keretében, valamint a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (REACT-EU) keretében nyújtott kiegészítő előfinanszírozás révén.

(4) Az európai szemeszter a gyorsan változó gazdasági és geopolitikai helyzetet figyelembe véve 2022-ben újraindítja az átfogó gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációt, ugyanakkor a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentésben foglaltaknak megfelelően a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási követelményeihez is igazodik. Az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek a 2019. és 2020. évi szemeszter ciklusában kiadott releváns országspecifikus ajánlások összességét vagy egy jelentős részét érintik. A 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások – a módosított terv benyújtásának időpontjáig kiadott országspecifikus ajánlások mellett – ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban

[4] Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

[5] A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o.).

felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(5) Az általános mentesítési rendelkezést 2020 márciusa óta alkalmazzák[6]. 2021. március 3-i közleményében[7] a Bizottság kifejtette azon álláspontját, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az uniós vagy az euróövezeti gazdasági aktivitásnak a válság előtti (azaz a 2019. végi) állapothoz viszonyított szintjét kell figyelembe venni. Az Európában zajló háborúval összefüggésben a megnövekedett bizonytalanság és a gazdasági kilátásokat övező számottevő lefelé mutató kockázatok, továbbá az energiaárak példátlan emelkedése és az ellátási láncok tartósan fennálló zavarai indokolttá teszik a Stabilitási és Növekedési Paktumban foglalt általános mentesítési rendelkezés alkalmazásának 2023-ig történő meghosszabbítását.

(6) A Bizottság 2022. március 2-án közleményt fogadott el, amelyben átfogó költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2023-ra, ezáltal támogatja a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak előkészítését, egyúttal erősíti a szakpolitikai koordinációt[8]. A Bizottság megjegyezte, hogy a 2022. évi téli előrejelzésben felvázolt makrogazdasági kilátások alapján a 2020–2022-ben követett, támogató jellegű aggregált költségvetési irányvonalról 2023-ban célszerűnek tűnik áttérni egy lényegében semleges aggregált költségvetési irányvonalra, ugyanakkor készen kell állni a változó gazdasági helyzetre való reagálásra. A Bizottság véleménye szerint a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlásokban továbbra is differenciáltan kell kezelni a tagállamokat, és figyelembe kell venni az országok közötti esetleges átgyűrűző hatásokat. A Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy stabilitási és konvergenciaprogramjukban is juttassák érvényre az iránymutatást. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy szorosan nyomon követi a gazdasági fejleményeket, és szükség szerint – de legkésőbb a szemeszter tavaszi fordulójában, 2022 májusának végén – kiigazítja gazdaságpolitikai iránymutatását.

(7) A 2022. március 2-án közzétett költségvetési iránymutatásnak megfelelően a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlások figyelembe veszik a gazdasági kilátások romlását, a fokozott bizonytalanságot és más lefelé mutató kockázatokat, valamint a téli előrejelzéshez képest magasabb inflációt. E megfontolások fényében a költségvetési válaszintézkedések részeként bővíteni kell a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, továbbá meg kell őrizni a legkiszolgáltatottabb háztartások vásárlóerejét, ezáltal célzott és átmeneti intézkedésekkel enyhítve az energiaárak megugrásának hatását, és mérsékelve a másodlagos hatásokból eredő inflációs nyomást. Változatlanul rugalmas költségvetési politikát kell folytatni, hogy az lépést tudjon tartani a gyorsan változó körülményekkel, és az egyes országok költségvetési és gazdasági helyzetének függvényében differenciált megközelítést kell alkalmazni, többek között azzal

---

6 A Bizottság közleménye a Tanácsnak a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési záradékának alkalmazásáról, Brüsszel, 2020. március 20., COM(2020) 123 final.

7 A Bizottság közleménye a Tanácsnak – Egy évvel a Covid19-járvány kitörése után: a fiskális politikai válasz, Brüsszel, 2021.3.3., COM(2021) 105 final.

8 A Bizottság közleménye a Tanácsnak a 2023. évi költségvetés-politikai iránymutatásról, Brüsszel, 2022.3.2., COM(2022) 85 final.

összefüggésben, hogy mennyire érinti az adott országot a válság és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek beáramlása.

(8) 2021. május 31-én Románia az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének megfelelően benyújtotta a Bizottságnak nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. november 3-án elfogadta Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló határozatát[9]. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban határozatot hozzon arról, hogy Románia kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldköveket és célokat továbbra is teljesítettnek lehessen tekinteni.

(9) Románia 2022. május 12-én benyújtotta 2022. évi nemzeti reformprogramját és 2022. május 4-én – az 1466/97/EK rendelet 4. cikkében meghatározott határidőn túl – benyújtotta a 2022. évi konvergenciaprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2022. évi nemzeti reformprogram a Románia által a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén elért eredményekről készített féléves jelentést is tükrözi.

(10) A Bizottság 2022. május 23-án közzétette a Romániára vonatkozó 2022. évi országjelentést[10]. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2019-ben, 2020-ban és 2021-ben elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Románia által elért eredményeket, és a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla alapján számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Románia általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat tárt fel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokkal kapcsolatban, valamint új és kialakulóban lévő – többek között az ukrajnai orosz invázióból eredő – kihívásokat azonosított. A jelentés értékelte továbbá a Románia által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(11) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Románia vonatkozásában részletes vizsgálatot végzett, amelynek eredményeit 2022. május 23-án közzétette.[11] A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Romániában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. A sebezhetőségek különösen a fizetési mérlegnek a jelentős költségvetési hiányok miatti hiányához és az újra felmerülő versenyképességi problémákhoz kapcsolódnak.

(12) A 2020. április 3-án elfogadott (EU) 2020/509 határozatában a Tanács megállapította, hogy Romániában túlzott hiány áll fenn, mivel az ország 2019-ben nem felelt meg a

---

9 A Tanács végrehajtási határozata (2021. november 3.) Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 12319/21; ST12319/21 ADDI).

10 SWD(2022) 638.

11 COM(2022) 624.

hiánykritériumnak[12]. A Tanács továbbá 2020. április 3-án ajánlást adott ki a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány 2022-ig történő megszüntetéséről[13]. Tekintettel a Covid19-világjárvány miatti jelentős gazdasági visszaesésre, valamint a helyreállítás támogatása érdekében 2021-ben és 2022-ben folytatni szükséges költségvetési politikára, a Tanács 2021. június 18-án új ajánlást[14] adott ki Romániának azzal a céllal, hogy legkésőbb 2024-ig szüntesse meg a túlzott hiányt. Az a cél, hogy Románia 2021-ben a GDP 8,0 %-ának, 2022-ben a GDP 6,2 %-ának, 2023-ban a GDP 4,4 %-ának, 2024-ben pedig a GDP 2,9 %-ának megfelelő költségvetési hiányt érjen el, és ennek megfelelően a nettó elsődleges államháztartási kiadás nominális növekedési rátája 2021-ben 3,4 %, 2022-ben 1,3 %, 2023-ban 0,9 %, 2024-ben 0,0 % legyen. A strukturális egyenleg ennek megfelelő éves kiigazítása 2021-ben a GDP 0,7 %-át, 2022-ben a GDP 1,8 %-át, 2023-ban a GDP 1,7 %-át, 2024-ben pedig a GDP 1,5 %-át teszi ki. Az eljárást 2021 őszén felfüggesztették, miután a Bizottság értékelte az intézkedések eredményességét.

(13) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Románia államháztartási hiánya 2021-ben a GDP 7,1 %-át, az államadósság pedig a GDP 48,8 %-át tette ki. Ez összhangban van a Tanács ajánlásában meghatározott 2021. évi államháztartási hiánycéllal. A strukturális egyenleg GDP-arányos kiigazítása 2021-ben 1,5 százalékponttal meghaladja az ajánlott 0,7 százalékpontot.

(14) A 2022. évi konvergenciaprogram költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2022. tekintetében realista, az azt követő időszak tekintetében pedig optimista. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2022-ben 2,9 %-kal, 2023-ban pedig 4,4 %-kal nő. Összehasonlításképpen a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése kisebb mértékű, 2022-ben 2,6 %-os, 2023-ban pedig 3,6 %-os reál-GDP-növekedéssel számol. A különbségek főként a háztartások vásárlóerejét befolyásoló magas inflációnak, a nemzetközi környezetből eredő bizalomromlás fogyasztásra és beruházásokra gyakorolt hatásának, valamint – az energiahordozók árainak várható további emelkedésével összefüggésben – a nettó export negatív hozzájárulásának tudhatók be. A 2022. évi konvergenciaprogram szerint a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 6,2 %-ára, 2023-ban pedig 4,4 %-ára csökken. A 2022. évi csökkenés főként a nominális GDP erőteljes növekedését, az adóbehajtás hatékonyságának várható növekedését, a közszféra bérei többségének befagyasztását, valamint azt a tervet tükrözi, hogy az árukra és szolgáltatásokra, a szociális segélyre és az egyéb transzferekre fordított kiadások növekedése a nominális GDP növekedési rátája alatt marad. A 2022. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2022-ben várhatóan 49,4 %-ra, majd 2023-ban 49,7 %-ra nő. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-re a GDP 7,5 %-ának, és 2023-ra a GDP 6,3 %-ának megfelelő költségvetési hiánnyal számol. Ez magasabb, mint a 2022. évi konvergenciaprogram hiány-előrejelzése, ami elsősorban a magasabb várható szociális és kamatkiadásoknak, az energiaárak megugrásának kezelésére irányuló intézkedések magasabb becsült nettó hatásának, az adóbehajtás javulásából származó várható bevétellel kapcsolatos óvatosabb

[12] A Tanács (EU) 2020/509 határozata (2020. április 3.) a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiányról (HL L 110., 2020.4.8., 58. o.).

[13] A Tanács ajánlása (2020. április 3.) a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről (HL C 116., 2020.4.8., 1. o.).

[14] A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Románia 2021. évi konvergenciaprogramját (HL C 304., 2021.7.29., 107. o.).

feltételezésnek, valamint a program kiadási oldalára vonatkozó konkrét konszolidációs intézkedések hiányának tudható be. A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése magasabb GDP-arányos államadóssággal számol: 2022-ben 50,9 %-kal, 2023-ban pedig 52,6 %-kal. A különbség főként a magasabb előre jelzett hiánynak tudható be.

A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése alapján a kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) potenciális növekedése 3,6 %-ra tehető. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek élénkíthetik Románia potenciális növekedését.

(15) 2022-ben a kormány fokozatosan megszüntette a Covid19-válságra válaszul hozott intézkedések többségét, így az ideiglenes szükséghelyzeti támogatási intézkedések kiadásai az előrejelzések szerint a 2021. évi 1,1 %-ról 2022-ben a GDP 0,2 %-ára csökkennek. A költségvetési hiányt befolyásolják az energiaár-növekedés gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása érdekében hozott intézkedések, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben a GDP 0,7 %-át, 2023-ban pedig 0,1 %-át fogják kitenni.[15] Ezek az intézkedések főként a kiadási oldalon a kis- és nagykereskedelmi árakra vonatkozó árplafonokat, valamint a bevételi oldalon az energiatermelők többletnyereségének megadóztatását foglalják magukban. Az egyéb intézkedések közé tartoznak a háztartások és a kkv-k energia- és gázszámláival kapcsolatos kompenzációs intézkedések, valamint a veszélyeztetett fogyasztóknak az energiafogyasztásukhoz kapcsolódóan nyújtott juttatások. Ezeket az intézkedéseket ideiglenes intézkedésként jelentették be. Amennyiben azonban az energiaárak 2023-ban is magasak maradnak, ezen intézkedések némelyike továbbra is hatályban maradhat. Ezen intézkedések egy része – nevezetesen a lakossági energiaárak általános árplafonja – nem célzott. A költségvetési hiányt emellett szintén befolyásolják a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségei, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben és 2023-ban egyaránt a GDP 0,1 %-át fogják kitenni, valamint a megnövekedett védelmi kiadások, amelyek 2023-ban a GDP 0,5 százalékpontjának fognak megfelelni.[16]

(16) A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésében szereplő, 2022-re előre jelzett GDP-arányos államháztartási hiány 1,3 százalékponttal haladja meg a Tanács által ajánlott államháztartási hiánycélt, míg a strukturális egyenleg GDP-arányos kiigazítása az előrejelzés szerint –0,2 százalékpont lesz 2022-ben, az ajánlott GDP-arányos 1,8 százalékponthoz képest. Ez a kiadási referenciaértéken alapuló gondos elemzést tesz szükségessé. 2022-ben az elsődleges kiadások nettó növekedése (az egyszeri intézkedésekkel és a bevételi oldali költségvetési politikai intézkedésekkel kiigazítva) a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 9,6 %-os lesz, ami meghaladja az ajánlott 1,3 %-ot. Az összesített kiadások 2022-re előre jelzett növekedését főként a szociális kiadásoknak a nyugdíjindexálás és a költségvetésben szereplő szociális intézkedések

---

15 Az adatok a 2021 ősze óta hozott intézkedések éves költségvetési költségeinek szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

16 A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából az EU-ba érkező személyek teljes száma 2022 végére várhatóan eléri a 6 milliót. A földrajzi eloszlásukra vonatkozó becslés a meglévő diaszpóra méretén, a befogadó tagállam relatív népességén, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek EU-n belüli tényleges eloszlásán alapul (a 2022. márciusi adatok szerint). Az egy főre jutó költségvetési költségek esetében a becslések a Bizottság Közös Kutatóközpontjának Euromod mikroszimulációs modelljén alapulnak, figyelembe véve mind a pénzbeli juttatásokat, amelyekre az érintettek jogosultak lehetnek, mind az olyan természetbeni juttatásokat, mint például az oktatás és az egészségügyi ellátás.

miatti növekedése, valamint az energiaárak (a bevételi intézkedések nélküli) korlátozására és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek beáramlásának kezelésére irányuló intézkedések költségvetési költsége okozza. A folyó termelőfelhasználási kiadásoknak – elsősorban a várhatóan magas fogyasztóiár-infláció miatti – növekedése szintén szerepet játszik, bár kisebb mértékben. Az ajánlásban meghatározott célokhoz képest a nettó kiadás növekedésében tapasztalt eltérés összhangban van a strukturális egyenleg kiigazításában tapasztalt eltéréssel, bár az előbbi nagyobb (a nettó kiadásnövekedés esetében GDP-arányosan 2,7 százalékpont, míg a strukturális egyenleg esetében GDP-arányosan 2,0 százalékpont). A különbség részben azzal magyarázható, hogy a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésében 2022-re magasabb GDP-arányos bevétel szerepel, mint a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében (GDP-arányosan 0,9 százalékponttal magasabb), ami javítja a strukturális egyenleget, de nem befolyásolja a kiadási referenciaértéket. A gondos elemzés szerint fennáll a kockázata annak, hogy Románia potenciálisan nem felel meg a 2021. június 18-i tanácsi ajánlásban meghatározott, 2022-re vonatkozó költségvetési céloknak.

(17) A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésében szereplő, 2023-ra előre jelzett GDP-arányos államháztartási hiány 1,9 százalékponttal haladja meg a Tanács által ajánlott államháztartási hiánycélt, míg a strukturális egyenleg GDP-arányos kiigazítása az előrejelzés szerint 0,0 százalékpont lesz 2022-ben, az ajánlott GDP-arányos 1,7 százalékponthoz képest. Ez a kiadási referenciaértéken alapuló gondos elemzést tesz szükségessé. 2023-ban az elsődleges kiadások nettó növekedése (az egyszeri intézkedésekkel és a bevételi oldali költségvetési politikai intézkedésekkel kiigazítva) a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 1,7 %-os lesz, ami meghaladja az ajánlott 0,9 %-ot, ami a célok elérésére irányuló konkrét intézkedések hiányával magyarázható. A gondos elemzés szerint fennáll a kockázata annak, hogy Románia potenciálisan nem felel meg a 2021. június 18-i tanácsi ajánlásban meghatározott, 2023-ra vonatkozó költségvetési céloknak. Tekintettel annak kockázatára, hogy 2022-ben és 2023-ban nem teljesülnek az ajánlott költségvetési célok, helyénvalónak tűnik további költségvetési intézkedéseket tenni a kiigazítási pályának való megfelelés és a túlzott hiány 2024-ig történő kiigazítása érdekében.

(18) A 2022. évi konvergenciaprogram a költségvetési hiány fokozatos csökkenését valószínűsíti: 2024-ben a GDP 2,95 %-ára, 2025-ben pedig a GDP 2,9 %-ára. A költségvetési hiány tehát a tervek szerint 2024-ben a GDP 3 %-a alá csökken. A költségvetési konszolidációra a tervek szerint elsősorban a költségvetés kiadási oldalán kerül sor. A tervezett konszolidációs intézkedésekről azonban nem áll rendelkezésre információ. A program szerint a GDP-arányos államadósság 2025-ig várhatóan stabilizálódik: 2024-ben 49,4 %-ra, majd 2025-ben 48,9 %-ra mérséklődik. A Bizottság elemzése alapján az államadósság fenntarthatóságát övező kockázatok középtávon jelentősnek tűnnek.

(19) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv a 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek segítenek a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben és 2020-ban Romániának címzett országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások összességének vagy jelentős részének, valamint a terv elfogadásának időpontjáig kiadott országspecifikus ajánlásoknak a kezelésében. A terv különösen az adóhatóság teljes körű digitalizációjával és a túlzott adóösztönzők fokozatos megszüntetésével foglalkozik az államháztartás minőségének

és fenntarthatóságának javítása céljából. A terv hozzájárul az állami nyugdíjrendszer fenntarthatóságának és méltányosságának biztosításához is. A digitalizációs beruházásokkal kísért egészségügyi reformok várhatóan javítani fogják az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, annak költséghatékonyságát és rezilienciáját. A tényeken alapuló döntéshozatal, a hosszú távú tervezés és a nyilvános konzultációk, valamint a közbeszerzési eljárás javítását célzó intézkedések várhatóan hozzájárulnak a közigazgatás minőségének és hatékonyságának javításához, ami az uniós források jobb felhasználását eredményezi. Az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítésével és hatékonyságának növelésével, az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításának javításával és a korrupció elleni küzdelem fokozásával a terv célja, hogy az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatával összhangban, valamint figyelembe véve az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus (CVM) jelentéseiben, a Korrupció Elleni Államok Csoportjának (GRECO) jelentéseiben, a Velencei Bizottság véleményeiben és a jogállamisági jelentésekben tett ajánlásokat, kezelje a jogállamiság romániai tiszteletben tartásával kapcsolatos fő kérdéseket. A minimálbér megállapítására és az integrációs minimumjövedelemre, az állami tulajdonú vállalatok vállalatirányításának megerősítésére és a szociális párbeszédre vonatkozó kulcsfontosságú reformok szintén régóta fennálló országspecifikus ajánlásokra reagálnak. A terv egységes, inkluzív és minőségi koragyermekkori nevelési és gondozási rendszer létrehozását is tartalmazza, amelyet a gyermekgondozásba történő beruházások kísérnek. A terv előmozdítja a fenntartható és digitális beruházásokat, és támogatja a kutatási és fejlesztési tevékenységeket. A dekarbonizációval, a kormányzati felhő létrehozásával és az elektronikus személyazonosító igazolvány bevezetésével kapcsolatos kulcsfontosságú reformok és beruházások hozzájárulnak a zöld és digitális átállás támogatásához.

(20) Románia helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása várhatóan hozzájárul majd a zöld és digitális átállás terén való további előrelépéshez. A Románia éghajlat-politikai célkitűzéseit támogató intézkedések a terv teljes allokációjának 41 %-át, míg a digitális célkitűzéseket támogató intézkedések a terv teljes allokációjának 21 %-át teszik ki. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek – a releváns mérföldkövekkel és célokkal összhangban történő – teljes körű végrehajtása segíteni fogja Romániát a Covid19-válság következményeiből való gyors kilábalásban, egyúttal megerősíti rezilienciáját. Az átfogó szakpolitikai stratégia iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében a helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint a terven túlmutató egyéb gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából változatlanul nagy jelentőséggel bír a szociális partnerek és más érdekelt felek szisztematikus bevonása.

(21) Románia a partnerségi megállapodás tekintetében 2022. április 14-én, az első programja tekintetében pedig 2022. május 6-án nyújtotta be a kohéziós politika programozási dokumentumait[17]. A 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban Romániának a 2021–2027-es kohéziós politikai alapok programozása során figyelembe kell vennie a vonatkozó országspecifikus ajánlásokat. Ez előfeltétele annak, hogy a kohéziós politikai alapokból nyújtandó pénzügyi támogatás eredményesebbé váljon és a lehető legnagyobb hozzáadott értéket biztosítsa, egyúttal előmozdítja az említett alapok és más uniós eszközök és alapok közötti koordinációt, kiegészítő jelleget és koherenciát. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politikai programok sikeres

[17] (EU) 2021/1060 rendelet (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

végrehajtása a zöld és digitális átállást, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztést támogató beruházások szűk keresztmetszeteinek felszámolásától is függ.

(22) Az EU állam-, illetve kormányfői által a versailles-i nyilatkozatban megfogalmazott megbízatás alapján kidolgozott REPowerEU terv célja, hogy a lehető leghamarabb megszüntesse az Európai Unió függőségét az Oroszországból importált fosszilis tüzelőanyagoktól. E célból a tagállamokkal folytatott párbeszéd során meghatározzák a legmegfelelőbb nemzeti, regionális és uniós szintű projekteket, beruházásokat és reformokat. Ezen intézkedések célja általában véve a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése és a fosszilis tüzelőanyagok Oroszországból történő behozatalának kiváltása.

(23) A 2020. évi adatok szerint Románia energiaszerkezete nagymértékben fosszilis tüzelőanyagokon alapul; az olaj és a gáz aránya mintegy 30–30 %, míg a szén további 10 %-ot tesz ki. Románia maga állítja elő az általa fogyasztott gáz mintegy 80 %-át, míg a fennmaradó rész Oroszországból származik (az EU-ban általában a gázimport teszi ki a fogyasztás legnagyobb részét, és az import átlagosan 44 %-a Oroszországból származik). Ami a nyersolajat illeti, az Oroszországból származó behozatal a teljes mennyiség 32 %-át teszi ki, szemben a 26 %-os uniós átlaggal[18]. Románia kötelezettséget vállalt a szén 2032-ig történő fokozatos kivezetésére. Ezen ambiciózus cél elérése érdekében a román helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok, például a Modernizációs Alap jelentős beruházásokat tartalmaz a dekarbonizáció új megújulóenergia-kapacitás telepítése révén történő előmozdítására. A zöld átálláshoz és az energiafogyasztás várható jelentős növekedéséhez azonban az energiaátviteli hálózatok jelentős korszerűsítésére és a zöld infrastruktúra kiépítésének felgyorsítására lesz szükség. Ehhez javítani kell a szabályozási keretet és növelni kell a beruházásokat, valamint lehetővé kell tenni a fogyasztók számára, hogy akár egyénileg, akár energiaközösségeken keresztül aktív részt vállaljanak a villamosenergia-piacon. Bizonyos infrastrukturális beruházások, például tárolókapacitások vagy a szomszédos országokkal való gáz- és villamosenergia-összeköttetések megépítésének előreütemezése diverzifikáltabbá tehetik az energiaellátást, fokozhatják a piaci stabilitást és a regionális különbségekhez való alkalmazkodóképességet. Ezt mind az Ukrajna elleni orosz invázióval, mind a behozataltól való függés csökkentésével összefüggésben kell szemlélni, mivel az energiarendszer továbbra is nagymértékben függ a fosszilis tüzelőanyagoktól. Ezenkívül a Fekete-tengerben felfedezett tengeri gázmezők fontos lehetőséget kínálnak Románia számára energiafüggetlenségének további kiépítésére, és a szomszédos tagállamok jelentős támogatására abban, hogy csökkentsék függőségüket az orosz földgázimporttól. A földgázhoz kapcsolódó új infrastrukturális és hálózati beruházásoknak lehetőség szerint időtállónak kell lenniük olyan szempontból, hogy a fenntartható üzemanyagokra való későbbi átállításuk révén biztosítható legyen hosszú távú fenntarthatóságuk. Ezenkívül a Fekete-tengeren felfedezett tengeri gázmezők fontos lehetőséget kínálnak Románia számára energiafüggetlenségének további kiépítésére, és a szomszédos tagállamok jelentős támogatására abban, hogy csökkentsék függőségüket az orosz földgázimporttól. Ezzel egyidejűleg a román helyreállítási és rezilienciaépítési terv 3 milliárd EUR összegben irányoz elő

[18] Eurostat (2020), Az orosz import részesedése a teljes importból. Az EU-27 átlagát tekintve a teljes behozatal az EU-27-en kívülről származó behozatalon alapul. Románia esetében a teljes behozatal magában foglalja az EU-n belüli kereskedelmet is. A nyersolaj nem foglalja magában a finomított olajtermékeket.

energiahatékonysági intézkedéseket a köz- vagy magántulajdonban lévő lakóépületekre, valamint az ipari ágazatokra vonatkozóan. Ezen az első felújítási hullámon túl is szükség van az energiafogyasztás és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére, mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv célkitűzése nem fogja lefedni a teljes épületállományt. Romániának tovább kell javítania a szakpolitikai keretet az épületek felújításának felgyorsítása érdekében. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzések további megerősítésére, valamint a megújuló energiaforrásokból termelt energiamennyiség és az energiahatékonyság növelésére lesz szükség ahhoz, hogy az ország megfeleljen az „Irány az 55 %!” célkitűzéseinek.

(24) Míg a klímasemlegességre való átállás és a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésének felgyorsítása számos ágazatban jelentős szerkezetátalakítási költségekkel fog járni, Románia a kohéziós politika keretében igénybe veheti az igazságos átmenet mechanizmust, hogy enyhítse az átállás társadalmi-gazdasági hatásait a leginkább érintett régiókban. Emellett a foglalkoztatási lehetőségek javítása és a társadalmi kohézió erősítése érdekében Románia igénybe veheti az Európai Szociális Alap Pluszt is.

(25) A Tanács megvizsgálta Románia 2022. évi konvergenciaprogramját, és véleményét[19] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

(26) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2022. évi nemzeti reformprogramot és a 2022. évi konvergenciaprogramot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1., 2. és 3. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlásban említett költségvetési politikák hozzájárulnak többek között a folyó fizetési mérleg jelentős és tartós hiányával összefüggő egyensúlyhiányok kezeléséhez, mivel a jobb költségvetési egyenleg hozzá fog járulni az egész román gazdaság jelentős külső finanszírozási igényének csökkentéséhez. A 2. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak többek között a versenyképességhez kapcsolódó sebezhetőségek kezeléséhez. A 3. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak többek között a fizetési mérleghez kapcsolódó sebezhetőségek hosszú távú kezeléséhez,

AJÁNLJA, hogy Románia 2022-ben és 2023-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Folytasson a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről szóló 2021. június 18-i tanácsi ajánlással összhangban lévő költségvetési politikát.

2. Folytassa helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtását a 2021. november 3-i tanácsi végrehajtási határozatban foglalt mérföldkövekkel és célokkal összhangban. A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó kohéziós politikai programok végrehajtásának megkezdése céljából gyorsan zárja le a programozási dokumentumokról a Bizottsággal folytatott tárgyalásokat.

3. Összességében csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést. Segítse elő a fenntartható energiatermelés további bővítését a megújuló energiaforrások fejlesztésének felgyorsítása, az energiaátviteli hálózatok korszerűsítése és a szomszédos tagállamokkal való összeköttetések bővítése révén. Gyorsítsa fel a

[19] .

felújítások ütemét és növelje ambícióinak szintjét az épületállomány energiahatékonyságának javítása érdekében.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök